

GURU KASHI UNIVERSITY

Master of Arts in Punjabi

Session : 2022-23

Department of Punjabi

PROGRAMME LEARNING OUTCOMES

- 1 : ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਵਿਗਿਆਪਨ ਬਣਾਉਣ/ਦੇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।
- 2 : ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ।
- 3 : ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਲਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਥੀਏਟਰ / ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਹ ਐਕਟਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ।
- 4 : ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਸਾਹਿਤ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਕ ਆਲੋਚਕ ਦੇ ਤੌਰ ਹਰ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਸਕਣ।
- 5 : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
- 6 : ਵਿਭਿੰਨ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਣ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣ ਸਕਣ।
- 7 : ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।
- 8 : *prvfs ivc rihMidaF Bfrql/ pMjfbI lokF dlaF smwisafvF,*
pMjfb ਦੀ Drql pRql moh, nslvfd afid smwisafvF ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Course Structure of the MA Punjabi

Semester – I						
Course Code	Course Title	Type of Course	L	T	P	Credit
MPB101	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ- I	Core course	4	0	0	4
MPB102	ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆ- II	Core course	4	0	0	4
MPB103	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ	Core course	4	0	0	4
MPB104	ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ	Compulsory foundation	4	0	0	4
MPB105	ਸੈਮੀਨਾਰ-I	Skill based	0	0	4	2
Discipline Elective (Any one of the following)						
MPB106	ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ	Discipline Elective	3	0	0	3
MPB107	ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ					
MPB108	ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ					
Value added Courses						
MPB109	ਅਨੁਵਾਦ	Value Added Course	2	0	0	2
MPB199		MOOC	-	-	-	
Total			21	0	4	22

Semester – II						
Course Code	Course Title	Type of Course	L	T	P	No. of Credits
MPB201	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ- II	Core	4	0	0	4
MPB202	ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆ- II	Core II	4	0	0	4
MPB203	ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਨ	Skill based	0	0	4	2
MPB204	ਸੈਮੀਨਾਰ- II	Research Skill based	0	0	4	2
Discipline Elective (Any one of the following)						

MPB205	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ	Discipline Elective	3	0	0	3
MPB206	ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ					
MPB207	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ					
Discipline Elective (Any one of the following)						
MPB208	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ	Discipline Elective	3	0	0	3
MPB209	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ- I					
MPB210	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ- II					
MPB211	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ	Research Based Skill	0	0	8	4
Total			14	0	16	22

Semester – III						
Course Code	Course Title	Type of Course	L	T	P	No. of Credits
		MPB301				
MPB302	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ	Core	4	0	0	4
MPB303	ਸੈਮੀਨਾਰ-III	Research Based Skill	0	0	4	2
MPB304	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ	Research Based Skill	0	0	8	4
Discipline Elective (Any one of the following)						
MPB305	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ	Discipline Elective	3	0	0	3
MPB306	ਭਾਰਤੀ ਗਲਪ ਸਾਹਿਤ					

MPB307	ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ					
MPB309	ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ	Ability Enhancement	0	0	2	1
MPB399		MOOC	-	-	-	-
Open Elective Courses						
		Open Elective	2	0	0	2
			11	0	14	20
Open Elective Courses (For other Departments)						
MPB308	ਵਾਤਵਰਣ ਸਿੱਖਿਆ	Open Elective	2	0	0	2

Semester – IV							
Sr.		Course Title	Type of Course				No. of Credits
				L	T	P	
1	MPB401	ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ (Dissertation)	Research Based Skill	NA	NA	NA	20
2	MPB402	Viharak Samikhiya	Value Added Course	2	0	0	2
Total				22			

Evaluation Criteria for Theory Courses

A. Continuous Assessment: [25 Marks] based on surprise test/Quiz/Assignment/Seminar/Term Paper etc.

- i. CA – I (10 Marks)
- ii. CA – II (10 Marks)
- iii. CA – III (5 Marks)

B. Attendance (5 marks)

C. Mid Semester Test-1: [30 Marks]

D. Mid Semester Test -2: [20Marks]

End-Term Exam: [20 Marks]

Evaluation Criteria for other courses has been given separately with the respective courses

Semester: 1st

Course Title: *pMjfbI sfihq dI ieiqhfs- I*

Course Code: MPB101

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. *ividafrQlaF nUM pMjfbI sfihq dI ieiqhfskfrI nfl joVnf.*
2. *pMjfbI sfihq ieiqhfs nfl juVy aihm pwKF bfry jfxkfrI dyxf.*
3. *pMjfbI sfihq dy siBafcfrk aqy rfjSl pirpyK pRqI jfgrukqf pYdf krnf.*
4. *pMjfbI sfihq dlaF pRmuwK DfrfvF aqy pRivrqlaF bfry aflocnfqmk sUJ pYdf krnf.*
5. *ies kfl dy sfihq dy sFJy lwCx, Jukfa aqy smuwcy Xogdfn bfry BrpUr jfxkfrI dyxf.*

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1[sfihq dl kflvMz aqy nfmkrx, sfihq dl ieighfskfrl aqy ieighfskfrl dlaF smwisafvF

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2[ਆਦਿ-ਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ (ਆਰੰਭ ਤੋਂ 1500ਈਸਵੀ ਤੱਕ)

(A) pMjfbI sfihq df ieighfsk aqy siBafcfrk sMdrB

(ਅ) pUrv nfnk kfl dlaF sfihqk DfrfvF : nfQ jogl sfihq, ਸੂਫੀ ਕਫਿਵ, blr ਕਫਿਵ, BgqI ਕਫਿਵ, ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਸਾਹਿਤ

ਭਾਗ-ੲ

20 Hours

4. mwDkflI pMjfbI sfihq (1500-1700 elsvI ਤੱਕ):

(A) sUPI ਕਫਿਵ, gurmiaq ਕਫਿਵ, gurU gRMQ sfihb dl sfihqk ivsLysLqf

(ਅ) ikwsf ਕਫਿਵ aqy blr ਕਫਿਵ

ਭਾਗ-ਸ

15 Hours

5 mwDkflI pMjfbI sfihq (1700-1850 elsvI ਤੱਕ):

(A) mwDkflI pMjfbI sfihq df ivsLysL aiDaYn: sFJy lwCx ਅਤੇ Jukfa

(ਅ) mwDkflI vfrqk ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. *pMjfbI akfdmI idwll vlon pRkflsLq vwK vwK ieighfsF dlaF sfrlaF ijLldF.*
2. ਡਾ. ਨਰੇਸ਼, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ , ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ
3. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ
4. ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਤੱਕ ਦਾ ਚੌਣਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ
5. *jlq isMG sLlql, pMjfbI sfihq df aflocnfqmk ieighfs, pYpsU buwk zipU, pitaflf.*
6. *primMdr isMG, ikrpfl isMG ksyl aqy goibMd isMG lFbf, pMjfbI sfihq dl AuqppqI qy ivkfs, lfhOr buwk sLfp, luiDafxf.*
7. *pMjfbI sfihq df ieighfs (Bfg pihlf aqy dUjf), BfsLf ivBfg pMjfb, pitaflf.*
8. *jgblr isMG, pMjfbI sfihq df ieighfs (afid kfl qy BgqI kfl), gurU nfnk dyv XUnlvristI, aMimRqsr.*
9. *Drmpfl isMgl, pMjfbI sfihq df ieighfs, lok glq pRkfsLn, cMzlgVH.*
10. *mohn isMG dlVfn, pMjfbI sfihq dl muKqsr qfrIK,*
11. *hrBjn isMG Bftlaf qy ibkrm isMG GuMmx, pMjfbI sfihq dl ieighfskfrI (Bfg pihlf aqy dUjf), gurU nfnk dyv XUnlvristI, aMimRqsr.*
12. *mOlF bKsL kusLqf, pMjfbI sLfierF df qjLkrf, pMjfbI sfihq akfdmI, luiDafxf.*
13. *pMjfbI sfihq df ieighfs, pMjfb XUnlvristI, cMzlgVH.*
14. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਇੰਡੀਆ।

Course Title: <i>BfsLf, BfsLf ivigafn aqy gurmukI ilpl-I</i>	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB102	4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. *ividafrQlaF nUM pMjfbI BfsLf dy inkfs qy ivkfs qoN jfxU krvfAuxf.*
2. *pMjfbI BfsLf dlaF ivsLysLqfvF qoN jfxU krvfAuxf.*
3. *pMjfbI BfsLf df ivigafnk aiDaYn krvfAuxf.*

4. *pRiswD BfsLf ivigafnlaF dy BfsLfel ivkfs dy Xogdfn qoN jfxU krvfAuxf.*
5. *gurmukl ilpl dy inkfs qy ivkfs dy mhwqv qoN jfxU krvfAuxf.*
6. *pMjfbI AupBfsLf df ivsLysL aiDaYn krvfAuxf.*

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15 Hours

1. *BfsLf pRfikrql aqy ivsLysLqfvF*, ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ: ਅੰਤਰ ਸਬੰਧ
2. ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨ।

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

3. ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੋਸ਼ਿਉਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਕਲਪ
4. *Dunl ivigafn*: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਉਚਾਰਨ ਅੰਗ, ਧੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ

ਭਾਗ-ੲ

15 Hours

5. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: *inkfs qy ivkfs*, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ।
6. *gurmukl ilpl: inkfs qy ivkfs, ivsLysLqfvF aqy pMjfbI BfsLf lel anukUlqf*

ਭਾਗ-ਸ

15 Hours

7. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬਧ।
8. ਪੂਰਬੀ *pMjfbI dlaF Aup BfsLfvF (mfJI, mlvel, duafl aqy puafDI,) df ivsLysL aiDaYn*

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. *hrklrq isMG, BfsLf ivigafn qy pMjfbI BfsLf, bfhrl pbilsLrjL, idwll.*

2. hrklrq isMG, rUpFqrl ivafkrx, pMjfb styt XUnlvristl tYkst buwk borz, cMzlgVH.
3. joigMdr isMG puafv, BfsLf ivigafn : sMklp qy idsLfvF, pMjfb BfsLf akfdml, jIMDr.
4. afqm isMG, smfijk BfsLf ivigafn, pMjfb XUnlvristl, pitaflf.
5. prmjlq isMG iswDU, mfnv ivigafnk BfsLf ivigafn, pMjfb XUnlvristl, pitaflf.
6. bUtf isMG brfv, pMjfb BfsLf aqy sfihq : BfsLfel srokfr, dlpk pbilsLrjL, jIMDr.
7. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ 2008
8. pRym pRkfsL isMG, isDFqk BfsLf ivigafn, mYdfn pbilsLrjL, pitaflf.
9. pRym pRkfsL isMG, pMjfb BfsLf df sRoq qy bxqr, pMjfb XUnlvristl, pitaflf.
10. BuipMdr isMG Kihrf, nvlN BfsLf ivigafn, pYpsU buwk zlpU, pitaflf.
11. jI[bl[isMG, gurmukI ilpl df jnm qy ivkfs, pMjfb XUnlvristl, cMzlgVH.
12. sukivMdr isMG sMGf, pMjfb BfsLf ivigafn, pMjfb BfsLf akfdml, jIMDr.
13. BuipMdr isMG Kihrf, lokXfn, BfsLf qy siBafcfr, pYpsU buwk sLfp, pitaflf.
14. krmjlq isMG, lokDfrf sLfsqr, cyqnf pRkfsLn, luiDafx.

Course Title: sfihq isDFq aqy pMjfb aflocnf- I	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB103	4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. isDFq qoN ibnF ivhfr df koel mhwqv nhIN rih jFdf. sfihq isDFq dy muwk aDfr bfry ividafrQlaF ivc rucl pYdf krnf.

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. sMq isMG syKoN, sihiqafRQ, lfHOr buwk sLfp, luiDafxf.
2. sMq isMG syKoN, smliKaf pRxflaF, pMjfb styt tYkst buwk borz, cMzlgVH.
3. aqr isMG, idRSLtkox, lfHOr buwk sLfp, luiDafxf.
4. pRo[iksLn isMG, sfihq dl smJ, rGublr rcnf pRkfsL, cMzlgVH.
5. njLm husYn swXd, swc sdf adbl krnf, sfihq kfl pRkfsLn, luiDafxf.
6. surjlg isMG Bwtl, mfrksvfdl pMjfb aflocnf, pMjfb pRkfsLn, cMzlgVH.
7. siqMdr isMG, ivhfrk smliKaf, pMjfb XUnlvristl, pitafll.
8. gurcrn isMG arSLI, pMjfb smliKaf pRxflaF, pMjfb sfihq akfdml, luiDafxf.
9. zf[blivMdr kOr brfV, pMjfb sfihq dlaF guJlaF aflocnfqmk rmjLF, rUhl pRkfsLn, aMimRqsr.
10. suirMdr kumfr dvysLvr, afDuink sfihq aflocnf : isDFq qy ivsLlySLx, lokglq pRkfsLn, cMzlgVH.
11. gurcrn isMG arSLI, smliKaf idRSLtlaF, pMjfb sfihq akfdml, luiDafxf.
12. hrBjn isMG Bftlaf, pMjfb aflocnf : isDFq qy ivhfr, gurU nfnk dyv XUnlvristl, aMimRqsr.

Course Title: ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

Course Code: MPB104

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਖੋਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਬੰਧੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਗੇ।

2. ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭੰਨ ਖੋਜ ਸੰਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਸਿਹਤ ਸਕਣਗੇ।
4. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵਿਚਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚਮੁਹਾਰਤਹਾਸਿਲਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੋਕਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15 Hours

ਖੋਜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੋਜ ਅੰਤਰ ਨਿਖੇੜਾ
 ਖੋਜ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸੰਦ

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

ਖੋਜ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਪੰਧ : ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ; ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ
 ਵਿਸ਼ਾ-ਚੋਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ : ਰੂਪ-ਰੇਖਾ, ਭੂਮਿਕਾ, ਹਵਾਲੇ, ਪੈਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਸੂਤਰੀਕਰਣ, ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ,
 ਅਨੁਬੰਧ, ਇੰਡੈਕਸ, ਅੰਤਿਕਾ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਭਾਗ-ੲ

15 Hours

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸਮਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
 ਮੇਬਾਇਲ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਐਪਸ : ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
 ਐਮ ਐਸ ਡੋਸ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
 ਐਮ.ਐਸ. ਆਫੀਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ : ਵਰਡ, ਐਕਸਲ ਅ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ

ਭਾਗ-ਸ

15 Hours

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ
 ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ, ਸ਼ੇਅਰ ਨੈਟਵਰਕਸ

ਈਮੇਲ, ਕੈਲੰਡਰ, ਗੂਗਲਮੀਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਨਲਾਈਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ, ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਫੋਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰੋਤ, ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡੀਆ, ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ(ਲੈਗੂਏਜ ਲੈਬ) ਸਾਫਟਵੇਅਰ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਸਾਈਬਰ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010
2. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012
3. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, 2015
4. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਵਡਜੋ ਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਆਫਿਸ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010
5. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ
6. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਚਿੰਤਨ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 2006
7. ਜੁਨੇਜਾ, ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਕੰਪਿਊਟਰ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
8. ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਸੰਦਰਭ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
9. ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
10. Anderson, Jonathan and Millicent Poole. *Assignment and Thesis Writing*, 4th Ed. Wiley India Pvt Ltd, New Delhi, 2011.
11. Deshpande, H.V. *Research in Literature and Language: Philosophy, Areas and Methodology*. Notion Press, Chennai, 2018.
12. Melton Beth et. al. *Microsoft Office Professional 2013: Step by Step*. PHI Learning Pvt. Ltd. Delhi.
13. *MLA Handbook*, Eighth Ed., The Modern Language Association of America, New York, 2016.

14. Norton, Peter. *Introduction to Computers*. 7th Ed. McGraw Hill Edu. Pvt. Ltd. New Delhi.
15. Preppernau, Joan and Joyce Cox. *Windows 7: Step by Step*. PHI Learning Pvt. Ltd. Delhi.
16. Rajaraman, V. *Fundamentals of Computers*. 5th Ed. PHI Learning Pvt. Ltd. Delhi.

Course Title: ਸੈਮੀਨਾਰ	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB105	0	0	0	2

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ
2. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਲੱਭਣਾ।
3. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਟੂਲਜ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ।
4. ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ

Course Content

Students will be given a topic related to recent Trends in Punjabi Literature and they will submit a report consisting of salient features about the topic. They will also prepare and submit PPT and deliver a seminar on the topic.

Course Title: ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB106	3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਭਾਰਤੀ ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
2. ਹੋਣਗੇ।
3. ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਗੇ। ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਉੱਤਰੀ ਸ਼ਾਖਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਉੱਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਣਗੇ।
4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦੇਣ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
5. ਭਗਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ। ਉਲੀਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ : ਪਿਛੋਕੜ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
ਭਗਤੀ ਸੰਕਲਪ : ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਿਰਗੁਣ ਅਤੇ ਸਰਗੁਣ ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ
ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

ਭਗਤ ਕਬੀਰ : ਬਾਵਣ ਅੱਖਰੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ)
ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ : ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ
ਬਾਵਣ ਅੱਖਰੀ : ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ : ਬਾਣੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ)
ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ : ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ
ਬਾਵਣ ਅੱਖਰੀ : ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਰਸ਼ਨ

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ : ਬਾਣੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ)
ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ : ਜੀਵਨ ਰਚਨਾ

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ : ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ : ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦਰਸ਼ਨ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਸਿੰਗਲ, ਧਰਮਪਾਲ, ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
2. ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
3. ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਤਥਾ ਹੋਰ ਭਗਤ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ , ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
4. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਮਨਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।

Course Title: ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ

Course Code: MPB107

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
2. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ (ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
3. ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਤਥਾ ਹੋਰ ਭਗਤ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ , ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
4. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਮਨਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15 Hours

1[pMjfbI ikwsf isDFq, ieiqhfs aqy pRivrqlaF

ਭਾਗ-ਅ

10 Hours

2[hfsLm, swsl

ਭਾਗ-ਬ

10 Hours

3[kfdrXfr, pUrn Bgq

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4[hlr ਦਮੋਦਰ, ਦਮੋਦਰ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. amrjIq isMG kFg, mwDkflIn sfihq aiDaYn, nfnk isMG pusqkmflf, aMimRqsr.
2. amrjIq isMG kFg, ikwsf sMsfr, nfnk isMG pusqkmflf, aMimRqsr.
3. jgblr isMG, mwDkflIn sfihq siBafcfr, afrsl pRkfsLn, idwll.
4. sLfh muhMmd iek srvyKx, pMjfbI XUnlvristI, pitaflf.
5. vfirs sLfh : jlvn qy rcnf, BfsLf ivBfg pMjfb, pitaflf.
6. Koj piqRkf (ikwsf kfiv aMk), pMjfbI XUnlvristI, pitaflf.

Course Title: ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB108	3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 sfihq dI mhwwqf nUM dyKdy hoey mwDkflI pMjfbI kfiv sfihq df smF jo ik pMjfbI sfihq df suinhrl Xuwg hY bfry smJx dy Xog bxfAuxf.

- 2 mwdkflI pMjfbI kivqf rfhIN Aus smyN dIaF Dfrimk, smfijk rfjnliqk aqy afriQk hflqF nUM smJx dy Xog bxfAuxf.
- 3 ividafrQIaF aMdr pMjfbI ivrsy dI mhfnqf nUM smJx aqy mfnx dI sUJ pYdf krnf.
ividafrQIaF aMdr mwdkflI pMjfbI sfihq rfhIN aiDafqmk qrk Xukq aqy nYiqk kdrF kImqF df sMcfr krnf.
- 4 ividafrQIaF aMdr mwdkflI pMjfbI kivqf rfhIN pMjfbI sfihq, siBafcfr aqy ivrsy sMbMDI sUJ pYdf krdy hoey pMjfbI boll pRqI mfx snmfn df BfvnfvF df sMcfr krnf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15 Hours

1[pMjfbI sUPI, gurmiq aqy blr kfiv df ivsLysL aiDaYn

ਭਾਗ-ਅ

10 Hours

2[klfm sLfh husYn

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3[afnMd sfihb, guru amrdfs jI

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4[sLfh muhMmd, jMgnfmf isMGF qy PrMgIaF

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. rfm isMG, jpujI df ivsLf qy rUp, pMjfbI sfihq akfdmI, luiDafx.
2. jIq isMG slqI, sLfh husYn jIvn qy rcnf, pblIkysLn ibAUro, pMjfbI XUnlvristI, pitafI.

3. hrnfm isMG sLfn, gurU nfnk df sLfhkfr jpujl, pMjfbI XUnlvristl, pitafll.
4. jgjlq isMG, pMjfbI sUPI kfiv pRvcn, blvMq pRkfsLn, jIMDr.
5. pMjfbI blr sfihq, BfsLf ivBfg, pMjfb, pitafll.
6. zf[hrcrn kOr (sMpf[]), mwDkflIn pMjfbI sfihq punr ivcfr, pMjfbI akfdml, idwll.
7. zf[jspfl isMG (sMpf[]), sLRI gurU gRMQ sfihb sdlvl pRyrnf sRoq, pMjfbI akfdml, idwll.
8. njLm husYn swXd, syDF sfrF aqy hor lyK, jsvMq ipRMtrjL, luiDafx.
9. zf[suKdyv isMG (sMpf[]), Bfrql sUPI prMprf aqy sfihq, pMjfbI sfihq akfdml, luiDafx.
10. zf[blivMdr kOr brfV, gurbfxl : rmjL aqy rhws, isMG bRdrjL, aMimRqsr.

Course Title: ਅਨੁਵਾਦ
Course Code: MPB109

L	T	P	Cr.
1	0	0	1

Total Hours: 15

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- 2 ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਗੇ
- 3 ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਰਸਪਰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ਓ

5 Hours

ਅਨੁਵਾਦ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਟਾਰਗੇਟ ਭਾਸ਼ਾ. ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਭਾਗ-ਅ

4Hours

ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ: ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ; ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ੲ

4 Hours

ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਅਭਿਆਸ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ; ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ

ਭਾਗ-ਸ

2 Hours

ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਕੁਮਾਰ, ਸੁਸ਼ੀਲ, ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਸੰਦਾਦ, ਉਡਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਨਸਾ, 2003
2. ਤਾਲਿਬ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1985
3. ਤਿਵਾੜੀ, ਭੋਲੇਨਾਥ, ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਸੰਦਾਦ, ਉਡਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਮ

Semester: 2nd

Course Title: <i>pMjfbI sfihq df ieighfs- I I</i>	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB201	4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 *ividafrQlaF nUM pMjfbI sfihq dl ieighfskfrl nfl joVnf.*
- 2 *pMjfbI sfihq ieighfs nfl juVy aihm pwKF bfry jfxkfrl dyxf.*
- 3 *pMjfbI sfihq dy siBafcfrk aqy rfjst pirpyK pRqI jfgrukqf pYdf krnf.*
- 4 *pMjfbI sfihq dlaF pRmuwK DfrfvF aqy pRivrqlaF bfry aflocnfqmk sUJ pYdf krnf.*
- 5 *ies kfl dy sfihq dy sFJy lwCx, Jukfa aqy smuwcy Xogdfn bfry BrpUr jfxkfrl dyxf.*

Course Content**ਭਾਗ-ੳ****15 Hours**

1[*pMjfbI sfihq ivc afDuinkqf df afrMB qy ivkfs, mwDkflIn aqy afDuink boD ivc aMqr, skRFqI kfl dy lwCx.*

2[*punr jfigRqI dlaF lihrF df sfihq, elsfel imSLnrI sfihq, isMG sBf lihr df sfihq, afDuink pMjfbI sfihqUpF df jnm qy ivkfs*

ਭਾਗ-ਅ**15 Hours**

3[*afDuink pMjfbI kivqf df ieighfsmUlK aiDaYn aqy pRivrqlmĩ .*

4 *pMjfbI vfrqk rUpF : inbMD, jlvnl, svY jlvnl, sPrnfmf qy ryKf icwqr, sMsmrx df ieighfsmUlK aiDaYn aqy pRivrqlmĩ.*

ਭਾਗ-ੲ**15 Hours**

5 [ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ]

6 [ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਾਰਜ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ]

ਭਾਗ-ੳ**15 Hours**

7 [ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ]

8. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

ਸ਼ਿਕਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ :-

1. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ।
2. ਜਿਲਾ ਸਮੇਤ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ।
3. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਮੇਤ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ।
4. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ), ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ।
5. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ), ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ।
6. ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਮੇਤ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਨਿਰੀਖਿਅਕਤਾ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ), ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ।

Course Title: ਭਾਸ਼ਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ- I I

Course Code: MPB202

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. *ividafrQlaF nUM pMjfbI BfsLf dy inkfs qy ivkfs qoN jfxU krvfAUxf.*
2. *pMjfbI BfsLf dlaF ivsLysLqfvF qoN jfxU krvfAUxf. pMjfbI BfsLf df ivigafnk aiDaYn krvfAUxf.*
3. *pRiswD BfsLf ivigafnlaF dy BfsLfel ivkfs dy Xogdfn qoN jfxU krvfAUxf.*
4. *gurmukI ilpl dy inkfs qy ivkfs dy mhqwv qoN jfxU krvfAUxf. pMjfbI AupBfsLf df ivsLysL aiDaYn krvfAUxf.*

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15 Hours

- 1[ਪੰਜਾਬੀ ਖੰਡੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ: ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਉਂਤ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ: ਸੁਰ, ਨਾਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸੁਰ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

1. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਵਿਆਕਰਨਕ ਪ੍ਰਵਰਗ: ਵਚਨ, ਲਿੰਗ, ਪੁਰਖ, ਕਾਲ, ਵਾਚ ਅਤੇ ਕਾਰਕ।
2. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਭਾਵੰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ।

ਭਾਗ-ੲ

15 Hours

- 5[ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਬਣਤਰ: ਵਾਕ ਅਤੇ ਉਪਵਾਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ
- 6[ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕੰਸ਼: ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕਲਪ, ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼, ਕਿਰਿਆ ਵਾਕੰਸ਼ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਬਣਤਰ

ਭਾਗ-ਸ

15 Hours

- 7[*arQ ivigafn*: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਅਰਥ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

8[ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਜੁਗਤ: ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਨੇਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ: ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਧਾਨ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. hrklrq isMG, BfsLf ivigafn qy pMjfbI BfsLf, bfhrl pbilsLrjL, idwll.
2. hrklrq isMG, rUpFqrl ivafkrx, pMjfb styt XUnlvristl tYkst buwk borz, cMzlgVH.
3. joigMdr isMG puaf, BfsLf ivigafn : sMklp qy idsLfvF, pMjfbI BfsLf akfdml, jIMDr.
4. afqm isMG, smfijk BfsLf ivigafn, pMjfbI XUnlvristl, pitaflf.
5. prmjlq isMG iswDU, mfnv ivigafnk BfsLf ivigafn, pMjfbI XUnlvristl, pitaflf.
6. bUtf isMG brfv, pMjfbI BfsLf aqy sfihq : BfsLfel srokfr, dlpk pbilsLrjL, jIMDr.
7. pRym pRkfsL isMG, isDFqk BfsLf ivigafn, mYdfn pbilsLrjL, pitaflf.
8. pRym pRkfsL isMG, pMjfbI BfsLf df sRoq qy bxqr, pMjfbI XUnlvristl, pitaflf.
9. BuipMdr isMG Kihrf, nvlN BfsLf ivigafn, pYpsU buwk zlpU, pitaflf.
10. jI[bl[isMG, gurmukI ilpl df jnm qy ivkfs, pMjfb XUnlvristl, cMzlgVH.
11. suKivMdr isMG sMGf, pMjfbI BfsLf ivigafn, pMjfbI BfsLf akfdml, jIMDr.
12. BuipMdr isMG Kihrf, lokXfn, BfsLf qy siBafcfr, pYpsU buwk sLfp, pitaflf.
13. krmjlq isMG, lokDfrf sLfsqr, cyqnf pRkfsLn, luiDafxf.

Course Title: Creative Writing (ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਣ)

Course Code: MPB203

L	T	P	Cr.
0	0	4	2

Total Hours:30

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ।
- 2 ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤੇ :

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਪਰਸਪਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ : ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਦਰਸ਼ਨਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਭਾਗ-ੲ

8 Hours

ਕਾਵਿ ਲੇਖਣ

ਕਵਿਤਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ, ਕਾਵਿ ਬਿੰਬ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਛੰਦ, ਬਹਿਰ

ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਖੁਲੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ

ਭਾਗ-ਸ

7 Hours

ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਣ

ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਕਥਾਨਕ, ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਣ, ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ੈਲੀ

ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਣ

ਭਾਗ-ਸ

5Hours

ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਣ :

ਨਿਬੰਧ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ

ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਣ

Hours:6

Transaction Mode: Lecture, writings, Problem Solving, blended learning, Discussion .

ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

1. ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਗਲ ਅਤੇ ਆਰੂਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
3. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿਧੂ, ਖੁਲੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਢ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ।

Course Title: ਸੈਮੀਨਾਰ-11

Course Code: MPB204

L	T	P	Cr.
0	0	4	2

Total Hours:30

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ
2. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਲੱਭਣਾ।
3. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਟੂਲਜ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ।
4. ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ

Course Content

Students will be given a topic related to recent Trends in Punjabi Literature and they will submit a report consisting of salient features about the topic. They will also prepare and submit PPT and deliver a seminar on the topic.

Course Title: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

Course Code: MPB205

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

- afDuink pMjfbI kfiv rfhIN afDuink smyN dlaF smfijk, Dfrimk, rfjnliqk aqy afriQk hflqF nUM smJx dy Xog bxfAuxf.
- ividafrQlaF aMdr afDuink pMjfbI kivqf rfhIN afDuink qrk Xukq aqy nYiqk kdrF klmqF df sMcfR krnf.

- ividafrQlaF aMdr afDuink pMjfbI kfiv rfhIN pMjfbI sfihq, siBafcfr aqy ivrsy sMbMDI sUJ pYdf krDy hoey pMjfbI boll pRqI mfn aqy snmfn dIaF BfvnfvF df sMcfR krnf.
- afDuinkqf dy sMklp rfhIN afDuink pRsiQqlaF nUM pRBfivq krn vfly kfrxF bfry jfxkfrI dyxf.
- afDuink pMjfbI kfiv rUP df ivsLysL aiDaYn pysL krnf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1[afDuink pMjfbI kivqf : isDFq, ieighfs qy pRivrqlaF (1960 qwk dI afDuink pMjfbI kivqf)

ਭਾਗ-ਅ

10 Hours

2[Bfel vlr isMG, myry sfelaF jIE

ਭਾਗ-ੲ

13 Hours

3[isLv kumfr btflvl, lUxf

ਭਾਗ-ਸ

12 Hours

4. surjIq pfqr, ਬਿਰਖ ਅਰਜ ਕਰੇ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. suKdyv isMG, kfiv srokfr, lokglq pRkfsLn cMzlgVH.
2. suKdyv isMG, pMjfbI kivqf : punr sMvfd, lok glq pRkfsLn cMzlgVH.
3. siqMdr isMG, afDuink pMjfbI kfiv rUP aiDaYn, gurU nfnk dyv XUnlvristI aMimRqsr.
4. siqMdr isMG, Bfel vlr isMG jlvn qy rcnf, pMjfbI XUnlvristI, pitaff.

5. pRo[mohn isMG, ਮੇਰੀ ਚੋਣਵੀਂ ਕਵਿਤਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ ,ਲੁਧਿਆਣਾ।
6. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਕਾਵਿ ਸਾਗਰ, ਹਿਰਦੇਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ
7. krmjlg isMG, afDuink pMjfbI kfiv DfrfvF dy ivcfrDfrfel afDfr, gurU nfnk dyv XUnlvristI aMimRqsr.
8. kysr isMG kysr, kfiv icMqn, lok glq pRkfsLn, cMzlgVH.
9. Koj pwiqRkf, afDuink kfiv aMk, pMjfbI XUnlvristI, pitafI.
10. jsivMdr isMG, nvIN pMjfbI kivqf : pCfx icMn, cyqnf pRkfsLn, luiDafx.
11. bfvf blvMq, sugMD smlr, nvXuwg prkfsLn, idwll.
12. Bfel vlr isMG, myry sfelaF jIE, Kflsf smfcfr, aMimRqsr.
13. Xogrfj aMgrIsL, nvIN pMjfbI sLfierI : smkflI sMdrB, cyqnf pRkfsLn, luiDafx.

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB206	3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- ividafrQlaF ivc pMjfbI khfxI pRqI sUJ pYdf krDy hoey ibrqFqk rcnf pRqI rucl pYdf krnf.
- ividafrQlaF ivc ibrqFqk rcnf rfhIN smfijk sUJ pYdf krnf.
- ividafrQlaaF ivc qrk sLkqI pYdf krnl qF jo Auh smfj ivc vfpr rhlaF hlclF nUM nIj nfl Gok skx.

- *ividafrQlaF ivc Xogqf pYdf krnl ik Auh BivwK dlaF musLlkIF nUM smJ ky ijLMdgl dy sMGrSL ivc sPlqf pRfpq kr skx. khfxl dy iviBMn ivisLaF bfry jfxkfrl dyxf.*

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1[*pMjfbI khfxl isDFq, ieiqhfs qy pRivrqlaF*

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2[ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਦੁਆਦਸ਼ੀ

ਦੁਆਦਸ਼ੀ : *QImk* ਪੱਖ

ਦੁਆਦਸ਼ੀ : ਪਾਤਰਾਵਲੀ

ਦੁਆਦਸ਼ੀ : ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3[ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਖੂਹ ਖਾਤੇ

KUh Kwqy : *QImk* ਪੱਖ

ਖੂਹ ਖਾਤੇ: ਪਾਤਰਾਵਲੀ

ਖੂਹ ਖਾਤੇ: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4[*virafm isMG sMDU, cOQI kUt*

cOQI kUt : *QImk* ਪੱਖ

ਚੌਥੀ ਕੂਟ : ਪਾਤਰਾਵਲੀ

ਚੌਥੀ ਕੂਟ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. suKivMdr isMG rMDfvf, kQf icMqn, suMdr buwk zlpU, jIMDr.
2. suirMdr isMG AuWpl, pMjfbI khfxI dy lWCx aqy pirvrqn, pusLp pRkfsLn, idwll.
3. ਮੇਹਨ ਭੰਡਾਰੀ, ਮੂਨ ਦੀ ਅੱਖ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ 2015
4. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦੁਆਦਸੀ, ਨਵਜੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
5. bldyv isMG Dfllvfl, afDuink pMjfbI khfxI df ieighfs, pMjfbI akfdml, idwll.
6. DnvMq kOr, pMjfbI khfxI sLfsqr, cyqnf pRkfsLn, luiDafx.
7. virafm isMG sMDU, kulvMq isMG ivrk df khfxI smsfr, lfhOr buwk sLfp, luiDafx.
8. ibkrm isMG GuMmx (sMpf[]), pMjfbI khfxI isDFq, srUp aqy ivkfs, vfirs sLfh PFAUNzysLn, aMimRqsr.
9. joigMdr isMG rfhl, pMjfbI khfxI df sPLr qy sLfsqr, isMG bRdrjL, aMimRqsr.
10. rqn isMG jwgl (sMpf[]), Koj pwiqRkf (glp ivsLysL aMk), pMjfbI XUnlvristl, pitafI.

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ

Course Code: MPB207

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ividafrQlaF ivc pMjfbI nfvI pRqI sUJ pYdf krdy hoey ibrqFqk rcnf pRqI rucl pYdf krnf.
2. ividafrQlaF ivc ibrqFqk rcnf rfhlN smfijk sUJ pYdf krnf.
3. ividafrQlaF ivc qrk sLkqI pYdf krnl qF jo Auh smfj ivc vfpr rhlaF hlclF nUM nIj nfl Gok skx dy Xog bxfAuxf.

4. *ividafrQlaF nUM BivwK dlaF musLklF nfl sMGrSL krn dy Xog bxfAuxf.*

5. *nfvL dy iviBMn ivisLaF bfry jfxkfrl dyxf.*

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1. *pMjfbL nfvL : isDFq, ieighfs aqy pRivrqlaF*

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2. *nfnk isMG, iek imafn do qlvfrF*

nfnk isMG : jlvn ਅਤੇ ਰਚਨਾ

iek imafn do qlvfrF : ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤ੍ਰਣ ਤੇ ਦੁਖਾਂਤ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

iek imafn do qlvfrF : ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

iek imafn do qlvfrF : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3. *ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅੰਨਦਾਤਾ*

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ : jlvn ਅਤੇ ਰਚਨਾ

ਅੰਨਦਾਤਾ: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤ੍ਰਣ ਤੇ ਦੁਖਾਂਤ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਅੰਨਦਾਤਾ: ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

ਅੰਨਦਾਤਾ: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4. *ਨਛੱਤਰ, ਕੈਸਰ ਟਰੇਨ*

ਨਛੱਤਰ: jlvn ਅਤੇ ਰਚਨਾ

ਕੈਸਰ ਟਰੇਨ: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤ੍ਰਣ ਤੇ ਦੁਖਾਂਤ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਕੈਸਰ ਟਰੇਨ: ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

ਕੈਸਰ ਟਰੇਨ: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. krnYl isMG iQMd (sMpf[]), pMjfbI nfvI srvyKx qy mlFkx, gurU nfnk dyv XUnlvristl, aMimRqsr.
2. jgblr isMG, pMjfbI glp smsfr, vYlivsL pblIkysLn, idwll.
3. jspfl kFg, pMjfbI nfvI df glp sLfsqr, nfnk isMG pusqkmflf, aMimRqsr.
4. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅੰਨਦਾਤਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ, 2015
5. ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਕੈਂਸਰ ਟਰੇਨ, ਭਾਰਤ ਪੁਸਤਕ ਭੰਡਾਰ, 2018
6. ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ, ਅੰਨਦਾਤਾ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲੰਕਣ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ।
7. joigMdr isMG nihrU, nfvI dl ivDf, lok glq pRkfsLn, cMzlgVH.
8. tl[afriVnod, pMjfbI nfvI iek mulFkx, lfHOr buwk sLfp, luiDafx.
9. joigMdr isMG rfhl, pMjfbI nfvI, nfnk isMG pusqkmflf, aMimRqsr.
10. joigMdr isMG rfhl, msly glp dy, nfnk isMG pusqkmflf, aMimRqsr.
11. nirMjn qsnlm, (sMpf[]), afDuink pRivrqlaF aqy pMjfbI nfvI, rvl sfiHq pRkfsLn, aMimRqsr.
12. zf[blivMdr kOr brfV, pMjfbI glp ivc ivafh sMbMDF dy isrxfqmk pihLU, vfirs sLfh PFAUNzysLn, aMimRqsr.
13. zf[blivMdr kOr brfV, pMjfbI nfvI df smfj sLfsqrl aiDaYn, vfirs sLfh PFAUNzysLn, aMimRqsr.

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ

Course Code: MPB208

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 Bfrql nftk prMprf dy mhwqy qoN jfxU krvfAuxf.

2. ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੱਸੋ।
3. ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੱਸੋ।
4. ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੱਸੋ।
5. ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੱਸੋ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1. ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਿਯਮਾਂ : ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2. ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3. ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4. ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

ਸ਼ਿਕਸਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ :-

1. ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
2. ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
3. ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਨਾਟਕਕਾਰ ਈਸਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ।
4. ਡਾ. ਸਤਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਿਗਿਆਨ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
5. ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
6. ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

7. blvMq gfrgl, rMgmMc, nvXuwg pRkfsLn, nvIN idwll.
8. afel[sl[nMdf, suBwdrf, pblIkysLn ibAUro, pMjfbI XUnlvristI, pitaflf.
9. blvMq gfrgl, lohF kuwt, nvXuwg pRkfsLn, nvIN idwll.

Course Title: ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ - I

Course Code: MPB209

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 purfn pMjfbI vfrqk dy mhwqv bfry jfxkfrI pRdfn krnf.
- 2 ividafRqlaF dy bOidk sqr nUM AuWcf cuwkx leI vfrqk dy Xogdfn qoN jfxU krvfAuxf.
- 3 pMjfbI vfrqk dy inkfs qy ivkfs bfry jfxkfrI dyxf.
- 4 pRiswD pMjfbI vfrqkkfrF dy Xogdfn qoN jfxU krvfAuxf.
- 5 Vfrqk aiDaYn dI mhwqqf qoN jfxU krvfAuxf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1. pMjfbI vfrqk : isDFq, ieiqhfs qy pRivrqlaF

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, purfn jnm sfKI

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3. gurbKsL isMG pRlqlVI, ijLMdgl dI rfs

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4. ਐਸ. ਐਸ. ਜੋਹਲ : ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਗਾਗਰ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. hrBjn isMG, pfrgfmI, nv cyqn pRkfsLn, aMimRqsr.
2. kulvMq isMG, pMjfbI vfrqk : sMcffr qy ivhfr, rvl sfihq pRkfsLn, aMimRqsr.
3. jlq isMG sLIql, vfrqk qy vfrqk sLYll, pMjfb styt XUnlvristI tYkst buwk borz, cMzlgVH.
4. rqn isMG jwgl, purfqn jnm sfKI, pYpsU buwk zlpU, pitafI.
5. ipMR[qyjf isMG, nvlaF socF, ksqUrI lfl aYNz sMnjL, aMimRqsr.
6. gurbKsL isMG pRIqlVI, ijLMdgl dl rfs, nvXuwg pbilsLrjL, nvIN idwll.
7. Koj pwiqRkf (vfrqk ivsLysL aMk), pMjfbI XUnlvristI, pitafI.
8. suirMdr isMG kohll, purfqn pMjfbI vfrqk, pMjfbI XUnlvristI, cMzlgVH.

Course Title: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ-11	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB210	3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 purfqn pMjfbI vfrqk dy mhwqv bfry jfxkfrI pRdfn krnf.
- 2 ividafrQlaF dy bOidK sqr nUM AuWcf cuwkx lel vfrqk dy Xogdfn qoN jfxU krvfAuxf.
- 3 pMjfbI vfrqk dy inkfs qy ivkfs bfry jfxkfrI dyxf.
- 4 pRiswD pMjfbI vfrqkkfrF dy Xogdfn qoN jfxU krvfAuxf.

5 vfrqk aiDaYn dl mhwwqf qoN jfxU krvfAuxf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1. pMjfbI vfrqk : isDFq, ieiqhfs aqy pRivrqlaF

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

[[

2. ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਮੂਰਤਾਂ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, ਸੱਚੋ ਸੱਚ

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4. ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ , ਮੇਰਾ ਪਿੰਡN

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. hrBjn isMG, pfrgfml, nv cyqnf pRkfsLn, aMimRqsr.
2. kulvMq isMG, pMjfbI vfrqk : sMcfR qy ivhfr, rvl sfihq pRkfsLn, aMimRqsr.
3. pRo[pRlqm isMG, mUrqF
4. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, ਸੱਚੋ ਸੱਚ, .ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 2011
5. blrfj sfhnl, myrl gLYr jjLbfql zfiel
6. pRo[srvx isMG, ipMz dl swQ `coN

Course Title: Project work

Course Code: MPB211

L	T	P	Cr.
0	0	8	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- 2 ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- 3 ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰੀਵਿਊ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਪ੍ਰਤਾਵ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਖੋਜ ਲੇਖਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਤਿਆਰ ਕਿਤੇ ਗਏ ਖੋਜ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦੇਵੇਗਾ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Self-Study, Seminar, Group Discussion, Mentoring

Semester – 3rd

Course Title: ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ

Course Code: MPB301

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 *ividafrQlaF nUM pMjfbI lokDfrf dy iviBMn srokfrF bfry jfxkfrI pRdfn krnf.*
- 2 *ividafrQlaF nUM lokDfrf qy sfiHQ dy aMqr sMbMDF dI jfxkfrI dyxf.*
- 3 *pMjfbI lokDfrf dy iviBMn aMgF, rIqF rsmF, ivDfvF aqy pRgtf ivDlaF bfry dwsxf. ividafrQlaF nUM pMjfbI lokDfrf dy iviBMn srokfrF bfry jfxkfrI pRdfn krnf.*

4. *ividafrQlaF nUM lokDfrf qy sfihq dy aMqr sMbMDF dl jfxkfrl dyxf.*
pMjfbI lokDfrf dy iviBMn aMgF, rlqF rsmF, ivDfvF aqy pRgtf ivDlaF
bfrY dwsxf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15Hours

1. *lokDfrf*, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਸ਼ਾਸਤਰ
  - (ੳ) ਲੋਕਧਾਰਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ
  - (ਅ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ
  - (ੲ) ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰ
  - (ਸ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2. *lokDfrf aqy sfihq*, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ
  - (ੳ) ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ
  - (ਅ) ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
  - (ੲ) ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ
  - (ਸ) ਲੋਕ ਵਾਰਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ

ਭਾਗ-ੲ

15 Hours

3. ਲੋਕ ਧਰਮ, ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ
  - (ੳ) ਲੋਕ ਧਰਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
  - (ਅ) ਲੋਕ ਧਰਮ ਅਤੇ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
  - (ੲ) ਲੋਕ ਚਿਕਿਤਸਾ
  - (ਸ) ਅਨੁਸ਼ਠਾਨ

ਭਾਗ-ਸ**15 Hours**

4. ਲੋਕ ਕਲਾ : ਵੰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
 (ੳ) ਲੋਕ-ਨਾਟ
 (ਅ) ਲੋਕ-ਨਾਚ
 (ੲ) ਕਸੀਦਾਕਾਰੀ
 (ਸ) ਲੋਕ ਚਿਤਰਕਾਰੀ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. zfi vxjfrf bydl, lokDfrf aqy sfihq
2. zfi krnYl isMG iQMd, lokXfn aqy mwdKflln pMjfbf sfihq
3. zfi nfhr isMG, lok kfiv dl isrx pRikiraf
4. tl[afriivnod, smsikRql qy pMjfbf sLsikRql, lokglq pRkfsLn, srhMd.
5. gurbksL isMG PrYNk, siBafcf aqy pMjfbf siBafcf, dl pMjfbf rfeItrjL koafpryitv sosfietl ilmltz, luiDafx.
6. jsivMdr isMG, pMjfbf siBafcf : pCfx icMn, punlq pRkfsLn, pitafif.
7. amrjlg gryvfl, pMjfbf siBafcf df Bivwk, jsvMq ipRMtrjL.
8. jlq isMG josLI, lokDfrf qy pMjfbf lokDfrf, vfirs sLfh PfaUNzysLn, aMimRqsr.
9. ਪ੍ਰੋ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ।
10. rfjvMq kOr, ivagh dy lok glq, iviBMn pirpyK, lokglq pRkfsLn, cMzlgVH.
11. Koj pwiqRkf (pMjfbf siBafcf ivsLysL aMk), pitafif.
12. pMjfbf dunlaF, siBafcf ivsLysL aMk, BfsLf ivBfg pMjfb, pitafif.

Course Title: ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ**Course Code:** MPB302

L	T	P	Cr.
4	0	0	4

Total Hours: 60**Course Learning Outcomes:** After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 sfiHQ dI mhwqqf nUM dyKdy hoey gurmiq kfiv sfiHQ df smF jo ik pMjfbI sfiHQ df sunihri Xuwg hY bfry smJx dy Xog bxfAuxf.
- 2 gurmiq kfiv rfHIN Aus smyN dIaF smfijk, Dfrimk, rfjnliqk aqy afriQk hflqF nUM smJx dy Xog bxfAuxf.
- 3 ividafrQIaF aMdr pMjfbI ivrsy dI mhfnqf nUM smJx qy mfnx dI sUJ pYdf krnf.
- 4 ividafrQIaF aMdr gurmiq sfiHQ rfHIN aiDafqmk qrk Xukq aqy nYiqk kdrF kImqF df sMcfr krnf.
- 5 ividafrQIaF aMdr gurmiq kfiv rfHIN pMjfbI sfiHQ, siBafcfr aqy ivrsy sMbMDI sUJ pYdf krdy hoey pMjfbI boll pRqI mfx snmfn dIaF BfvnfvF df sMcfr krnf.

Course Content**ਭਾਗ-ੳ****15 Hours**

1. gurmiq kfiv : isDFq, ieiqhfs aqy pRivrqlaF

ਭਾਗ-ਅ**15 Hours**

2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ

ਭਾਗ-ੲ**15 Hours**

3. guru amrdfs jI, [afnMd sfihb

ਭਾਗ-ਸ**15 Hours**

4. gurU arjn dyv jl, suKmnI sfihb

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. sfihb isMG, afsf dl vfr stlk, isMG bRdrjL, aMimRqsr.
2. rfm isMG, jpujl df ivsLf qy rUp, pMjfbI sfihq akfdmI, luiDafx.
3. sMq isMG syKoN, pMjfbI kfiv isLromxl, lfhOr buwk sLfp luiDafx.
4. aqr isMG, idRSLtlkox, lfhOr buwk sLfp luiDafx.
5. rqn isMG jwgl, gurU nfnk bfxI,
6. rfm isMG, suKmnI srbpwKI aiDaYn, pMjfbI sfihq akfdmI, luiDafx.
7. gursLrn kOr jwgl, vfrF Bfel gurdfs, pMjfbI XUnlvristI, pitaff.
8. zf[blivMdr kOr brfV, gurbfxI : rmjL aqy rhws, isMG bRdrjL, aMimRqsr.

Course Title: ਸੈਮੀਨਾਰ- III

Course Code: MPB303

L	T	P	Cr.
0	0	0	2

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ
2. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਲੱਭਣਾ।
3. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਟੂਲਜ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ।
4. ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ

Course Content

Students will be given a topic related to recent Trends in Punjabi Literature and they will submit a report consisting of salient features about the topic. They will also prepare and submit PPT and deliver a seminar on the topic.

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Self-Study, Seminar, Group Discussion, Mentoring

Course Title: ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ

Course Code: MPB304

L	T	P	Cr.
0	0	8	4

Total Hours: 60

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
2. ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇੱਕਠੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰੀਵਿਊ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਪ੍ਰਤਾਵ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਖੋਜ ਲੇਖਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਤਿਆਰ ਕਿਤੇ ਗਏ ਖੋਜ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦੇਵੇਗਾ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Self-Study, Seminar, Group Discussion, Mentoring

Course Title: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ

Course Code: MPB305

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਫਲ ਅਫਰ, ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।
2. ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਫਲ ਅਫਰ ਕੁਝ ਕੁਝ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।
3. ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।
4. ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।
5. ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਢੁਕਵੇਂ ਖੋਜ ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

10 Hours

1. ਖੋਜ ਸੰਬੰਧੀ : ਖੋਜ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਖੋਜ

ਭਾਗ-ਅ

15 Hours

2. ਖੋਜ : ਖੋਜ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3. ਖੋਜ, ਖੋਜ (ਖੋਜ-ਖੋਜ)

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4. ਖੋਜ, ਖੋਜ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. ਡਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਨਾਟ-ਚਿੰਤਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।
2. s[p[isMG, prvfsl pMjfbI sfihq, gurU nfnk dyv XUnlvristl, aMimRqsr.
3. hrcMd isMG bydl, prvfsl pMjfbI glp nslvfdl pirpyk, nfnk isMG
pusqkmflf, aMimRqsr.
4. hrcMd isMG bydl, prvfsl pMjfbI sfihq dy msly, rvl sfihq pRkfsLn,
aMimRqsr.
5. hrBjn isMG Bftlaf, svrn cMdn dl glp cyqnf, iltrycr hfAUs, aMimRqsr.
6. akfl aMimRq kOr, prvfsl pMjfbI glp nvyN pfsfr, nfnk isMG
pusqkmflf, aMimRqsr.
7. svrn cMdn, brqfnvl pMjfbI jn jlvn aqy sfihq, sUrj pRkfsLn, idwll.
8. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਦੇ ਟਾਪੂ ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁਕਸ ਲਿਮਿਟਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2013
9. ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਮਾਰਚ
1995।
10. svrn cMdn, brqfnvl pMjfbI sfihq dlaF smwisafvF, nYsLnI buwk sLfp,
idwll.

Course Title: ਭਾਰਤੀ ਗਲਪ ਸਾਹਿਤ**Course Code:** MPB306

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45**Course Learning Outcomes:** After successful completion of this course, the students will be able to

1. ividafrQlaF ivc ibrqFqk rcnf rfhIN Bfrql sfihq pRql sUJ pYdf krnf.
2. ividafrQlaF nUM Bfrql sfihq dy JukfvF qoN jfxU krvfAuxf.
3. Bfrq dlaF smfijk qy siBafcfrk smwisafvF pRql ividafrQlaF nUM
jfgruk krky sMvydnsLlIqf pYdf krnl.
4. ividafrQlaF ivc rfsLtrl sUJ aqy Bfelcfrk sFJ pYdf krnl.
5. Bfrql glp sfihq dy iviBMn ivisLaF bfry jfxkfrl dyxf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ**15 Hours**

1[BfrqI glp isDFq, ieighfs qy pRivrqlaF

ਭਾਗ-ਅ**10 Hours**

2[munsLI pRym cMd, godfn

ਭਾਗ-ੲ**10 Hours**

3[kmlyslvr dlaF khfxlaF

ਭਾਗ-ਸ**10 Hours**

4[vfnrbfVI

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. gopfl rfm, godfn : aiDaYn kl smwisafeyN, aiBlfsLf pRkfsLn, cMzlgVH.
2. jsblr jYn, afDuinkqfvfd dy sMdrB : BfrqI nfvI (1880-1950), cyqnf pRkfsLn, luiDafx.
3. jsblr jYn, AuWqr bsqIvfd qoN pfr : rfsLtr dy supny qy XQfrQ BfrqI sfihq (1950-2005), cyqnf pRkfsLn, luiDafx.
4. pRqfp mihqf, munsLI pRym cMd : sfihqk mulFkx, lokfieg pRkfsLn, cMzlgVH.
5. rfm sLoiBq pRkfsL isMG, ihMdl Aupinafs : pRym cMdorogr kfl, irsLbcern jYn aYNz sMnj, idwll.

Course Title: ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ**Course Code:** MPB307

L	T	P	Cr.
3	0	0	3

Total Hours: 45

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ividafrQlaF ivc ibrqFqk rcnfvF rfhIN ivsLv pRqI sUJ pYdf krnf.
2. ividafrQlaF nUM ivsLv dy sfihq dy JukfvF qoN jfxU krvfAuxf
3. ivsLv dlaF smfijk aqy siBafcfkrk smwisafvF pRqI ividafrQlaF nUM jfgruk krky sMvydnsLlIqf pYdf krnf.
4. ividafrQlaF ivc aMqrrfsLtrl sUJ aqy Bfelcfkrk sFJ pYdf krnf.
5. ivsLv glp dy iviBMn ivisLaF bfry jfxkfrI dyxf.

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

15 Hours

1. ivsLv ਸਾਹਿਤ : isDFq, ieiqhfs aqy pRivrqlaF

ਭਾਗ-ਅ

10 Hours

2. mYkism gorkl, mF

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

3. arnYst hYimMgvy, buwZf qy smuMdr

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

4. soPoklljL, rfjf iezlps

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion.

shfiek pusqkF :-

1. David Trotter, The English Novel In History (1895-1920), Routledge, London, 1993.
2. Mirriam Allott, Novelists on The Novel, Routledge \$ Kegan Paul, London.
3. zf[ngyNdr, arsqU df kfiv sLsqr, aYWs[cFd aYNz kMpnl, idwll.
4. hrBjn isMG, qRfsdl, ivdvfn pRkfsLn, aMbflf CfAuxl.

5. *nv ieMdrf GuMmx, nftkl sfihq, pblIkysLn ibAUro, pMjfbI XUnlvristI, pitafI.*
6. *zf[kmlySL AuWpl, Qleytr dy QMm, cyqnf pRkfsLn, luiDafx.*

Course Title: ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਿੱਖਿਆ

Course Code: MPB308

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total Hours: 30

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

- 1 ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਚੇਤੰਨ ਹੋਣਗੇ।
- 2 ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- 3 ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਚੇਤਨਾ ਵਾਲੇ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਗਲਪੀ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- 4 ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਚੇਤਨਾ ਵਾਲੀ ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ

5 Hours

ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ
ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ
ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਆਲੋਚਨਾ (ਈਕੋਕ੍ਰਿਟਿਸਿਜ਼ਮ)

ਭਾਗ-ਅ

10 Hours

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਗਲਪ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ: ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ

ਭਾਗ-ੲ

10 Hours

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਗਲਪ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਵਿਗਾੜਾਂ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰਮੰਦੀ: ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਭਾਗ-ਸ

10 Hours

ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚੋਣਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, audio, video.

shfiek pusqkF :-

1. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ (ਸੰਪਾ.), ਗਿਆਨ ਮਾਲਾ: ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ.
2. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ (ਸੰਪਾ.) ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਭਧਿਤ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
3. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਲੇਖ, ਅਤਰ ਚੰਦ ਕਪੂਰ, ਅੰਬਾਲਾ।

Course Title: ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

Course Code: MPB309

L	T	P	Cr.
1	0	0	1

Total Hours:15

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਿੰਨ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
3. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ

Course Content

ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ, ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਮਾਂਡਾਂ, ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ, ਐਕਸਲ ਅਤੇ ਪਾਵਰਪੁਆਇੰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ, ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਇਪਿੰਗ ਦਾ ਅਭਿਆਸ, ਬਲਾਗ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਨਾ।

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion, audio, video.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

1. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਸਾਈਬਰ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010
2. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012
3. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, 2015
4. ਕੰਬੇਜ, ਸੀ. ਪੀ. ਵਡਜੋ ਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਆਫਿਸ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010

Semester: 4TH

Course Title: ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ (Dissertation)	L	T	P	Cr.
Course Code: MPB401	0	0	0	20

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ ਲਈ ਚੁਣੇ ਵਿਸ਼ੇ/ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
2. ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਚੁਣੇ ਵਿਸ਼ੇ / ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
4. ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦਲੀਲਾਂ ਸਹਿਤ ਕਹਿ ਸਕਣਗੇ।
5. ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ / ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੈਜਨਟੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਐਨ : ਰਚਨਾਕਾਰ ਤੇ ਰਚਨਾ/ ਸਮੱਸਿਆਕਾਰ ਤੇ ਸਮੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਧਿਆਇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਖਿਪਤ ਅਧਿਆਇ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰੇਗਾ। ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟਿਆ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਜਨਾ ਸਹਿਤ, ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੋਜ-ਨਿਬੰਧ ਵਜੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੇਗਾ।

Transaction Mode: Self-learning, project method, Mentoring.

Course Title::Vichark Samikhya

Course Code: MPB402

L	T	P	Cr.
2	0	0	2

Total Hours: 30

Course Learning Outcomes: After successful completion of this course, the students will be able to

1. ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
4. ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਟ ਰਚਨਾ ਦਾ ਗਹਿਨ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

Course Content

ਭਾਗ-ੳ	10
hours	
ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ, ਰੂਪ ਪੱਖ, ਸ਼ੈਲੀ ਰਸ, ਅਲੰਕਾਰ, ਧੁਨੀ, ਸੰਰਚਨਾ, ਥੀਮ, ਪੈਟਰਨ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਰਾਈ ਅਧਾਰ।	
ਭਾਗ-ਅ	10 hours
ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਕਵਿਤਾ	
ਭਾਗ-ੲ	5
hours	
ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਵਾਰਤਕ	
ਭਾਗ-ਸ	5 hours
ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ :ਗਲਪ ਅਤੇ ਨਾਟਕ	

Transaction Mode: Lecture, Problem Solving, blended learning, Discussion innovative, learner centered, co-learning, self-directed, online learning, techniques etc.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ

- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1994
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਰੂਪਕੀ ਨਤਚੇਤਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ 1978
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਜ਼ੀਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ 1979